

ผลของการนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย

ของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน ในแผนกผู้ป่วยนอก

The Effects of Empowerment Supervision on Knowledge and Triage Skills of Nurses and Emergency Medical Technician in the Outpatient Department

ศิริพร หอมสวาสดี^{1*} วิจิตรา บำรุงสุข¹ อูรารัตน์ กาละบุตร¹ กิตติพร เนาว์สุวรรณ²

Siriporn Homsawat^{1*} Wichittra Bumrungsuk¹ Urarat Kalabuth¹ Kittiporn Nawsuwan²

^{1*}โรงพยาบาลน้ำโสม อำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี

²วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนี สงขลา คณะพยาบาลศาสตร์ สถาบันพระบรมราชชนก

^{1*}Namsom Hospital, Udontani Province

²Boromarajonani College of Nursing, Songkhla, Faculty of Nursing Prabromarajchanok Institute

(Received: January 6, 2023; Revised: November 30, 2023; Accepted: December 1, 2023)

บทคัดย่อ

การวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มเดียววัดผลก่อนหลังนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาผลของการนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน นักเวชกิจฉุกเฉินและพยาบาลผู้ป่วยนอก ของโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี จำนวน 21 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือโปรแกรมการนิเทศแบบเสริมพลังตามแนวคิดของกิบสัน แบบทดสอบความรู้และทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วย ได้ค่า KR20 เท่ากับ 0.73 และ 0.75 ตามลำดับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา และสถิติ Wilcoxon signed rank test ผลวิจัยพบว่า

หลังการนิเทศแบบเสริมพลังพบว่า พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ดังนั้นโรงพยาบาลน้ำโสมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำวิธีการนิเทศแบบเสริมพลังมาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพการคัดแยกผู้ป่วยให้กับพยาบาลวิชาชีพ นักเวชกิจฉุกเฉิน ตลอดจนขยายผลไปสู่หน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในชุมชน

คำสำคัญ: การนิเทศแบบเสริมพลัง, การคัดแยกผู้ป่วย, พยาบาลวิชาชีพ, นักเวชกิจฉุกเฉิน

ผู้ให้การติดต่อ (Corresponding e-mail: Homsawas2523@gmail.com เบอร์โทรศัพท์ 081-3859377)

Abstract

A single-group quasi-experimental trial was previously available. have a purpose To study the effects of empowerment supervision on the knowledge and skills of emergency patient triage of emergency room nurses of Namsom Hospital UdonThani 21 people. The research tool was the Gibson Empowerment Supervision program. a test of knowledge and skills about patient discrimination The KR20 values were .73 and .75 respectively. Data were analyzed using descriptive statistics. and statistics Wilcoxon signed rank test.

The research found that After empowering supervision, it was found that Nurses and emergency medicine practitioners Namsom Hospital Outpatient Department Namsom District Udon Thani increased knowledge and skills in patient discrimination statistically significant at the .001.

Therefor Namsom Hospital and relevant agencies should apply the Empowerment Supervision method to develop the potential of patient screening for professional nurses. emergency medical practitioner As well as extending the results to first aid units in the community.

Keywords: empowerment supervision, Triage, Nurses, Emergency Medical Technician

บทนำ

การคัดแยกประเภทผู้ป่วยมีความสำคัญต่อกระบวนการคัดกรองการดูแลผู้ป่วย ความรู้และทักษะของเจ้าหน้าที่ที่ทำการคัดแยก การประเมินสภาวะความรุนแรงของการเจ็บป่วย กระบวนการคัดแยก (Triage) ผู้ป่วยจึงมีความสำคัญอย่างมาก ในประเทศไทยได้นำระบบการแยกประเภทผู้ป่วยฉุกเฉิน (Emergency severity Index ย่อว่า ESI) มาใช้งาน ที่ประกาศออกมาโดยคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน โดยกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินเพื่อคัดแยกระดับความฉุกเฉิน Triage Score (Modify National Triage Algorithm) มีการแบ่งผู้ป่วยเป็น 5 ประเภท ได้แก่ 1) สีแดง Resuscitation (R) 2) สีชมพู Emergent (E) 3) สีเหลือง Urgent (U) 4) สีเขียว Semi Urgent (SU) 5) สีขาว Non Urgent (N) (สถานบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ, 2556) ซึ่งเป็นระบบคัดแยกที่รวดเร็วทำได้ง่ายและความผิดพลาดน้อย การอบรมระบบการคัดแยกผู้ป่วยตาม MOPH ED Triage สามารถเพิ่มความถูกต้องของการคัดแยกผู้ป่วยตามระดับความเร่งด่วนของผู้ป่วยฉุกเฉินได้ สามารถลดการประเมินระดับความเร่งด่วนต่ำกว่าความเป็นจริง (พิมพา วีระคำ, คัคณันท์ วิริยาภรณ์ประภาส, ศิริพร จักรอ้อม, พิษณุตม์ ภิญโญ, 2562) การพัฒนาระบบการคัดแยกของผู้ป่วย ช่วยให้ผู้ป่วยได้รับการประเมินภาวะสุขภาพเพื่อคัดแยกผู้ป่วยได้อย่างรวดเร็ว ทำให้ระยะเวลารอพบแพทย์และระยะเวลาอยู่ในห้องอุบัติเหตุฉุกเฉินลดลง สามารถสร้างความพึงพอใจให้กับผู้มารับบริการและเจ้าหน้าที่ได้ (อรรณณ ฤทธิ์อินทรางกูร, วรุฒิ ขาวทอง, ปาริณันท์ คงสมบูรณ์., สมศรี เขียวอ่อน.การพัฒนา, 2561)

โรงพยาบาลน้ำโสมเป็นโรงพยาบาลทุติยภูมิขนาด 60 เตียง ที่รับผู้ป่วยทุกประเภท แบ่งจุดคัดแยกผู้ป่วยเป็น 2 จุดได้แก่งานผู้ป่วยนอกและงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ผู้ป่วยที่เดินได้จะผ่านการคัดแยกที่จุดคัดแยกงานผู้ป่วยนอก ผู้ป่วยที่มาโดยรถนอน เดินไม่ได้ จะผ่านการคัดแยกที่จุดคัดแยกงานอุบัติเหตุฉุกเฉิน โดยพยาบาลแต่ละจุดจะหมุนเวียนสับเปลี่ยนกันไป ทำให้แนวทางการคัดแยกไม่เป็นแนวทางเดียวกัน ปี 2561 เกิดอุบัติเหตุการณผู้ป่วยที่รอตรวจอาการทรุดลงจำนวน 1 ราย ปี 2562 จำนวน 1 ราย ดังนั้น เพื่อให้เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานทั้ง 2 หน่วยงานมีความรู้ ความเข้าใจและปฏิบัติเป็นแนวทางเดียวกัน ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยของ

พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน ในแผนกผู้ป่วยนอก โดยแนวความคิดการเสริมสร้างพลังอำนาจ (empowerment) ตามแนวคิดของกิบสัน (Gibson, 1995) ซึ่งเป็นแนวคิดแบบพลวัตมีการให้ การรับการแลกเปลี่ยน การมีปฏิสัมพันธ์กัน วางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดความตระหนัก เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้บุคคล มุ่งเน้นการแก้ปัญหา การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็นกระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มบุคคล โดยใช้กระบวนการที่เน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ใช้วิธีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกันระบุปัญหาของตนเองวิเคราะห์หาสาเหตุและความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณ์ภายในการมองภาพที่ต้องการจะเป็น และร่วมกันพัฒนาที่จะแก้ไขอุปสรรคเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่ต้องการ หัวใจสำคัญของการเสริมสร้างพลังอำนาจ คือการให้เครื่องมือ ทักษะ ข้อมูล ความช่วยเหลือ เพื่อให้การคัดแยกผู้ป่วยมีประสิทธิภาพมากขึ้น

วัตถุประสงค์วิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อศึกษาผลของการนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน ในแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อเปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง
2. เพื่อเปรียบเทียบทักษะการคัดแยกผู้ป่วยของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง

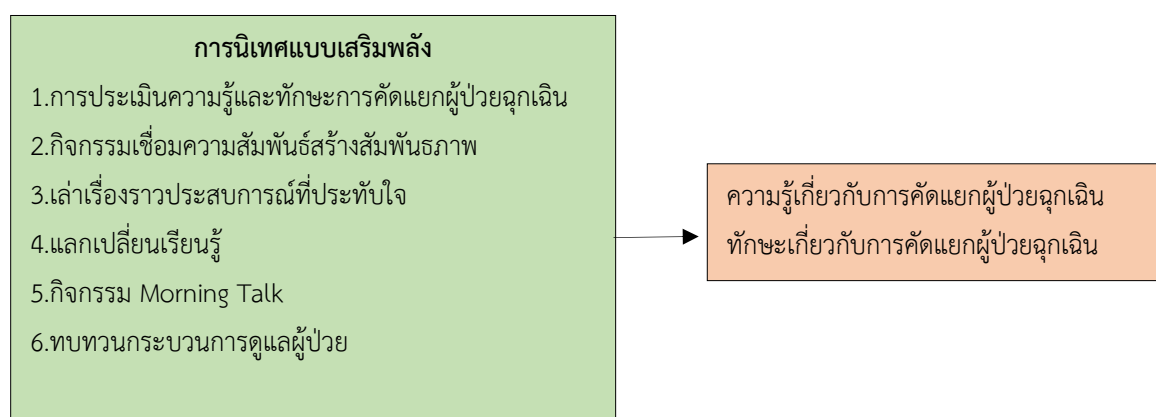
สมมติฐานวิจัย

1. หลังการนิเทศแบบเสริมพลัง พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี มีความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยเพิ่มขึ้น
2. หลังการนิเทศแบบเสริมพลัง พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี มีทักษะการคัดแยกผู้ป่วยเพิ่มขึ้น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้แนวคิดกระบวนการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (2020) โดยสาระสำคัญเน้นการให้ความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน ซึ่งมีกระบวนการประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน 1) การประเมินเรื่องความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน 2) การทดสอบความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน 3) กระบวนการนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน 4) การติดตามประเมินผลของการให้ความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน การนิเทศแบบเสริมพลังต่อความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน ในทางปฏิบัติก่อนที่ผู้วิจัยจะให้กระบวนการให้ความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินสำหรับแนวความคิดการเสริมพลังผู้วิจัยใช้

แนวคิดของ Gibson (1995) ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดแบบพลวัตมีการให้ การรับ การแลกเปลี่ยน การมีปฏิสัมพันธ์กันวางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดความตระหนัก เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้บุคคล มุ่งเน้นการแก้ปัญหา การเสริมสร้างพลังอำนาจเป็น กระบวนการพัฒนาคนและกลุ่มบุคคล โดยใช้กระบวนการที่เน้นให้กลุ่มเป้าหมายมีส่วนร่วมในการ ดำเนินการ ใช้วิธีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกันระบุปัญหาของ ตนเองวิเคราะห์หาสาเหตุและความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณญาณในการมองภาพที่ต้องการจะเป็น และร่วมกันพัฒนา (ดังภาพ 1)

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental research) แบบกลุ่ม เดียววัดก่อนและหลังการทดลอง (One group pre-test post-test design) รายละเอียด ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในแผนกอุบัติเหตุฉุกเฉิน และแผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานีประกอบด้วยพยาบาลห้องฉุกเฉิน 6 คน เวชกิจฉุกเฉิน 4 คน และพยาบาลผู้ป่วยนอก 11 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือประชากรทั้งหมด ระหว่างเดือน ตุลาคม 2565 – ธันวาคม 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการทดลอง คือ โปรแกรมการนิเทศแบบเสริมพลัง ประกอบด้วยกิจกรรม 1) การประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน 2) กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์สร้างสัมพันธ์ภาพ 3) เล่าเรื่องราวประสบการณ์ที่ประทับใจ 4) แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 5) กิจกรรม Morning Talk และ 6) ทบทวน กระบวนการดูแลผู้ป่วย

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยพัฒนามาจากแบบประเมินวัดความรู้และทักษะ การคัดแยกผู้ป่วยของโรงพยาบาลอุดรธานี (2020) ประกอบด้วย 4 ส่วน ได้แก่

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล จำนวน 4 ข้อ ได้แก่

ส่วนที่ 2 แบบทดสอบความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วย จำนวน 10 ข้อ ลักษณะคำตอบให้เลือกตอบใช่หรือไม่ใช่ ตอบถูกให้ 1 คะแนน ตอบผิดให้ 0 คะแนน

ส่วนที่ 3 แบบวัดทักษะการคัดแยกผู้ป่วยจำนวน 12 ข้อ เป็นแบบประเมินจากสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (2563) ลักษณะคำถามเป็นสถานการณ์จำลองเกี่ยวกับลักษณะอาการเจ็บป่วยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจำนวน 12 ข้อ โดยมีคำตอบเป็นตัวเลือกของระดับความรุนแรงตามการแบ่งโดยใช้สี ได้แก่ สีแดง สีชมพู สีเหลือง สีเขียว และสีขาว

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

ผู้วิจัยนำรูปแบบการนิเทศแบบเสริมพลังและแบบประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบประกอบด้วยแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัว และแพทย์เวชปฏิบัติทั่วไป จำนวน 3 คน ได้ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (IOC) ระหว่าง .67 -1.00 จากนั้นนำแบบประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกไปทดลองใช้กับกลุ่มที่ใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างได้ค่า KR20 เท่ากับ .73 และ .75 ตามลำดับ

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นก่อนการทดลอง

1. ผู้วิจัยทำเรื่องขอพิจารณาเก็บข้อมูลการวิจัยจากสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี และทำหนังสือถึงผู้อำนวยการโรงพยาบาลน้ำโสม
2. ผู้วิจัยอธิบายให้ผู้ช่วยวิจัยทราบเกี่ยวกับลักษณะงานวิจัย ลักษณะของกระบวนการ โปรแกรมการนิเทศแบบเสริมพลังตลอดจนการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย (Pre test) ก่อนการทดลอง
4. ผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัยสร้างสัมพันธภาพกับกลุ่มตัวอย่าง อธิบายกระบวนการวิจัย ขั้นตอนการทำกิจกรรมตามโปรแกรมให้กลุ่มตัวอย่างได้รับทราบ พร้อมสอบถามและตอบข้อสงสัยหากกลุ่มตัวอย่าง มีข้อคำถาม

ขั้นตอนการทดลอง

	กิจกรรม
1.การประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน	ผู้วิจัยดำเนินการทดลอง โดยจัดกิจกรรมตาม โปรแกรมเสริมพลังในกลุ่มทดลองตามรายละเอียดดังต่อไปนี้ สัปดาห์ที่ 1 ผู้วิจัยประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย 1.ทำแบบทดสอบความรู้ Pre-Post test 2. ทำแบบทดสอบทักษะ Pre-Post test
2.กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์สร้างสัมพันธ์ภาพ	สัปดาห์ที่ 2 1.แนะนำตัว 2.กิจกรรมสนทนาการ 3.ผู้วิจัยชี้แจงการดำเนินการวิจัยในการประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย 3.ทำการพูดคุยสะท้อนคิดเกี่ยวกับทัศนคติเกี่ยวกับการคัดแยกประเภทผู้ป่วย
3.เล่าเรื่องราวประสบการณ์ที่ประทับใจ	สัปดาห์ที่ 3 1.กิจกรรมการคนหาสถานการณ์จริงแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ดำเนินกิจกรรมโดยกระบวนการกลุ่ม 2.เล่าประสบการณ์การคัดแยกผู้ป่วยที่ทำแล้วมีความภาคภูมิใจ
4.แลกเปลี่ยนเรียนรู้	สัปดาห์ที่ 4 1.กิจกรรมการสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณเพื่อให้เกิดความรู้และทักษะในการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน โดยการให้ผู้เข้าร่วมวิจัย 2.มีการสาธิตรูปแบบในการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินของตนเอง 3.มีการตัดสินใจเลือกรูปแบบความรู้และทักษะในการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินที่เหมาะสมกับและวางแผนรวมกัน
5.กิจกรรม Morning Talk	สัปดาห์ที่ 5 1.กิจกรรมการคงไว้ซึ่งการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน 2.เลือกตัวอย่างผู้ป่วยสัปดาห์ละ 3 เหตุการณ์มาทบทวนร่วมกันโดยมีแพทย์เป็นผู้นำในการทบทวน 3.ให้ความรู้เรื่องการคัดแยกประเภทผู้ป่วยโดยแพทย์ PCT
6.ทบทวนกระบวนการดูแลผู้ป่วย	1.สุ่มตรวจเวชระเบียนที่ตรวจโดยพยาบาลคนละ 5 ราย 2.เก็บอุบัติการณ์จากการทบทวนความเสี่ยง

ชั้นหลังการทดลอง

8. ให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย (Post test) หลังการทดลอง

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มตัวอย่าง ด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. วิเคราะห์เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง โดยใช้สถิติ Wilcoxon signed ranks test

จริยธรรมการวิจัย

ผู้วิจัยเสนอโครงการวิจัยเพื่อขอรับการรับรองจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ของสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดอุดรธานี และในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้มีการพิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างโดยชี้แจงรายละเอียด ครอบคลุมข้อมูลต่อไปนี้ 1) ชื่อและข้อมูลเกี่ยวกับผู้วิจัย 2) วัตถุประสงค์และประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย 3) ขั้นตอนการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม ไม่มีการระบุชื่อของผู้ตอบแบบสอบถามในแบบสอบถาม 4) การเก็บรักษาข้อมูลเป็นความลับ 5) การเสนอผลงานวิจัยในภาพรวม 6) สิทธิที่จะตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมการวิจัย หรือสิทธิที่จะถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบต่อการปฏิบัติงานของผู้ตอบแบบสอบถามและข้อมูลทั้งหมดจะถูกทำลายภายใน 1 ปี ภายหลังจากที่ผลการวิจัยได้รับการเผยแพร่แล้ว

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (n=21)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	2	9.5
หญิง	19	90.5
อายุเฉลี่ย 38.71 ปี SD= 6.08 Min = 30, Max=47		
อายุงานเฉลี่ย 16.24 ปี SD=6.87 Min =6 , Max= 27		
การศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	0	0
ปริญญาตรีขึ้นไป	21	100
แผนก		
อุบัติเหตุฉุกเฉิน	10	47.6
ผู้ป่วยนอก	11	52.4

จากตาราง 1 กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ร้อยละ 90.5 เป็นเพศหญิง มีอายุเฉลี่ย 38.71 ปี อายุต่ำสุด 30 ปี และอายุสูงสุด 47 ปี อายุงานเฉลี่ย 16.24 ปี อายุงานสูงสุด 27 ปี อายุงานน้อยสุด 6 ปี

2. เปรียบเทียบความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยของพยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง

ตาราง 2 เปรียบเทียบความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินของพยาบาล นักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอก ระหว่างก่อนและหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง

ตัวแปร	M	SD	Z	p-value (1-tailed)
ความรู้เกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วย			3.75	<.001
ก่อนการเสริมพลัง	7.09	1.04		
หลังการเสริมพลัง	8.24	0.77		
ทักษะการคัดแยกผู้ป่วย			3.87	<.001
ก่อนการเสริมพลัง	6.95	1.99		
หลังการเสริมพลัง	8.81	1.21		

จากตาราง 2 หลังการนิเทศแบบเสริมพลังพบว่า พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม อ.น้ำโสม จ.อุดรธานี มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

อภิปรายผล

หลังการนิเทศแบบเสริมพลัง พยาบาลและนักเวชกิจฉุกเฉิน แผนกผู้ป่วยนอกโรงพยาบาลน้ำโสม จ.อุดรธานี มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการคัดแยกผู้ป่วยเพิ่มขึ้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ทั้งนี้เนื่องจากรูปแบบที่ผู้วิจัยนำมาใช้ประกอบด้วยกิจกรรมการประเมินความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉิน กิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์สร้างสัมพันธภาพ เล่าเรื่องราวประสบการณ์ที่ประทับใจ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ กิจกรรม Morning Talk ทบทวนกระบวนการดูแลผู้ป่วยโดยใช้กระบวนการกลุ่ม ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นไปตามกระบวนการสร้างเสริมพลังอำนาจของ Gibson (1995) 4 ขั้นตอน ซึ่งประกอบด้วย ได้แก่ การค้นพบสภาพจริง การสะท้อนความคิดอย่างมีวิจารณญาณ การตัดสินใจเลือกและลงมือปฏิบัติ และการคงไว้ซึ่งการปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งแนวคิดดังกล่าวเป็นแนวคิดแบบพลวัตมีการให้ การรับ การแลกเปลี่ยน การมีปฏิสัมพันธ์กันวางเป้าหมายในการทำงานร่วมกัน ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ เกิดความตระหนัก สร้างความเข้มแข็งให้บุคคล เน้นการแก้ปัญหา ภายใต้การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ ใช้วิธีการสนทนาแลกเปลี่ยนความรู้และความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ร่วมกันระบุปัญหาของตนเองวิเคราะห์สาเหตุและความเป็นมาของปัญหาโดยใช้วิจารณญาณในการมองภาพที่ต้องการจะเป็นและร่วมกันพัฒนาจึงส่งผลให้พยาบาลวิชาชีพและนักเวชกิจฉุกเฉินมีความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยดีขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของสุมาลี จักรไพศาล, ชฎาภรณ์ เปรมปรางอมร และณัฐนันท์ มาลา (2560) ที่พบว่าแนวคิดการเสริมพลังของ Gibson ช่วยให้ความตรงของการคัดแยกระดับความฉุกเฉินของผู้ป่วยระหว่างพยาบาลคัดแยกกับผู้ตรวจสอบอยู่ในระดับดีมากซึ่งเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับก่อนใช้

การนำผลการวิจัยไปใช้

โรงพยาบาลน้ำโสมและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรนำวิธีการนิเทศแบบเสริมพลังมาปรับใช้ในการพัฒนาศักยภาพการคัดแยกผู้ป่วยให้กับพยาบาลวิชาชีพ นักเวชกิจฉุกเฉิน ตลอดจนขยายผลไปสู่หน่วยปฐมพยาบาลเบื้องต้นในชุมชน โดยการสอดแทรกในการจัดอบรมให้ความรู้และมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการคัดกรอง อันจะส่งผลให้การช่วยชีวิตผู้ป่วยได้ทันทั่วทั้งที่และถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการติดตามความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยภายหลังการนิเทศแบบเสริมพลัง 3 เดือน หรือ 6 เดือน เพื่อเป็นการตรวจสอบถึงความคงทนหรือความยั่งยืนของความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วยในรูปแบบของการวิจัยกึ่งทดลองแบบกลุ่มวัดซ้ำ (Repeated Measure)

References

- พิมพา วีระคำ, คศนันทน์ วิริยาภรณ์ประภาส , ศิริพร จักรอ้อม , พิชญุตม์ ภิญโญ. (2562). ประสิทธิภาพของการอบรมการคัดแยกผู้ป่วยตามระบบ MOPH ED Triage ต่อความถูกต้องของการคัดแยกผู้ป่วย โดยเจ้าหน้าที่กลุ่มงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินโรงพยาบาลแม่สายกลุ่มงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน. วารสารกรมการแพทย์. 44(5), 70-74.
- ศูนย์ข้อมูลและสถิติ โรงพยาบาลน่าน. (2563). สถิติการเกิดอุบัติเหตุ. น่าน: โรงพยาบาลน่าน.
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2558). คู่มือแนวทางการปฏิบัติตามหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติการคัดแยกผู้ป่วยฉุกเฉินและจัดลำดับการบริบาล ณ ห้องฉุกเฉินตามหลักเกณฑ์ที่ กพฉ.กำหนด ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 3. นนทบุรี: สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ นนทบุรี.
- สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ. (2563). แบบประเมินวัดความรู้และทักษะการคัดแยกผู้ป่วย. นนทบุรี: กระทรวงสาธารณสุข
- สุมาลี จักรไพศาล, จินตนันท์ สิทธิประชาราษฎร์, ขวัญภรณ์ เปรมปรมอมร และณัฐนันท์ มาลา. (2560). การพัฒนาโปรแกรมการสร้างความรู้และความสามารถในการคัดกรองระดับความรุนแรงผู้ป่วยฉุกเฉินโดยใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบผู้ใหญ่ ของพยาบาลวิชาชีพ งานผู้ป่วยอุบัติเหตุและฉุกเฉิน โรงพยาบาลสระบุรี. วารสารกองการพยาบาล. 44(2), 117-140
- อรรณณ ฤทธิ์อินทรางกูร, วรวิมล ขาวทอง, ปาริณันท์ คงสมบุญ, สมศรี เขียวอ่อน. (2561). การพัฒนาระบบการคัดแยกผู้ป่วยอุบัติเหตุฉุกเฉิน โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตำบลปากน้ำโพ จังหวัดนครสวรรค์. วารสารกรมการแพทย์. 43(2), 146-151.
- Gibson, C.H. (1995). The process of empowerment in mothers of chronically ill children. *Journal of Advance Nursing*, 21, 1201-1210.